

Pædagogisk grundlag - dannelse og børneperspektiv

Hvad siger loven

Børn på fx 2 år og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse. Dannelse, ligestilling og demokrati skal medtænkes i det daglige pædagogiske arbejde, så børnene oplever at have indflydelse på udformning af dagligdagen og aktiviteterne uanset køn, alder og kultur. Det pædagogiske personale i dagtilbuddet skal invitere barnet til at være aktivt deltagende, så barnet selv er med til at skabe sin læring og konkrete deltagelse i demokratiske sammenhænge, som personalet er ansvarligt for at skabe.

Hvad gør vi i Kirstinebjerg-distriktet

I Kirstinebjerg-distriktet afspejler vores fælles DNA, vigtigheden af dannelse, ligestilling, demokrati og børneperspektiv. Vi ser det som en vigtig opgave, at børn udvikler lysten til at lære og modet til at turde fejle. Børn er fælles om oplevelser. Der skal være plads til den enkelte og mangfoldighed ses som en styrke.

Børn øver sig i at

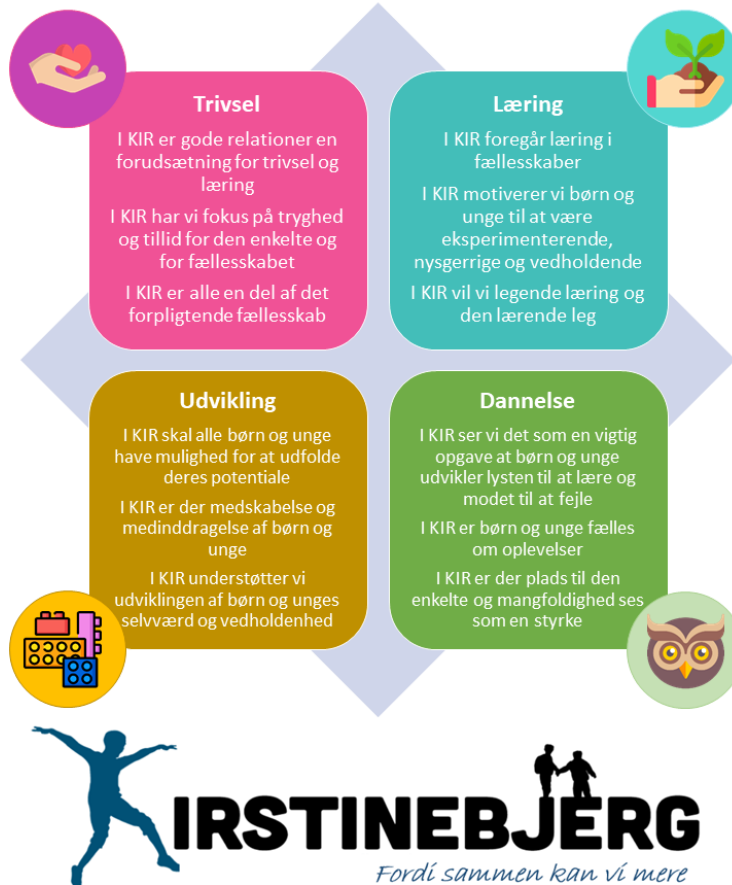
- være aktivt deltagende og have indflydelse på bl.a. indretning af læringsmiljøer, på menuen, aktiviteter, valg af lege og venner.
- få opbygget værdier og erfaringer med demokratiske processer, ligestilling og dannelse, der vil gøre dem i stand til at handle som hensynsfulde, kritiske og demokratiske mennesker.
- aflæse og afstemme sig i forhold til fællesskabet.
- blive udfordret på en meningsfuld måde med udgangspunkt i nærmeste udviklingszone.
- turde træde frem, give sin mening til kende, forhandle og give plads til andre.
- få kompetencer som gør dem i stand til at designe løsninger på problemer fra deres livsverden.
- gøre en positiv forskel for sig selv og andre, samt finde veje ind i en ukendt fremtid.

Som pædagogisk personale skal vi

- Medtænke dannelse, ligestilling og demokrati i den pædagogiske praksis.
- Skabe trygge og stimulerende rammer, hvor børnene har mulighed for at spejle sig i hinanden.
- Give plads til at børnene kan øve sig, fejle og blive klogere på sig selv og hinanden.
- Skabe et læringsmiljø hvor børnene skal have mulighed for at være medskabende i rutinerne, overgangene, de voksenstyrede aktiviteter og i børnekulturen.
- Planlægge demokratiske processer med udgangspunkt i børnenes interesser og konkrete ønsker.

DNA

- Fordi sammen kan vi mere

I Gades Gård:

Mangfoldighed og rummelighed

Dannelse sker i et trygt samvær og samspil med andre mennesker. I relationerne mellem børnene og os voksne, er det vigtigt at lytte til børnene, sætte sig ind i deres oplevelsesverden og prøve at forstå deres perspektiv. Ved at spejle børnene og tilbyde dem at sætte ord på deres tilstand, viser vi forståelse og accept. Alle børn, små som store, skal tages alvorligt.

Som en kulturaktiv institution har vi fokus på at være rummelige og respektfulde i mødet med forskellige kulturer. Det er vigtigt, at der i vores hus gives plads til forskellighed uanset baggrund, alder eller køn. Vi har en opgave i at støtte børnene i at være nysgerrige på hinandens forskelligheder og interesser og ligeledes på de forskellige mennesker og kulturtilbud, vi omgives af. Det sker blandt andet

gennem forskellige emneuger og arrangementer i løbet af året, hvor vi taler om familieformer, præsenteres for mad fra andre kulturer og lignende. Herved viser vi, at mangfoldighed kan skabe nye fællesskaber og lære os noget om os selv og andre.

Medbestemmelse og demokratiske processer

I vores hus er det vigtigt, at børnene oplever at have indflydelse på det, som sker i hverdagen. Medbestemmelse kan se ud på mange måder. Det handler ikke om, at børnene skal have selvbestemmelse gennem hele dagen, men at vi i stedet tilbyder en ramme, hvori børnene præsenteres for en række valg, der giver dem mulighed for at ytre deres meninger og ønsker med udgangspunkt i nærmeste udviklingszone. For de ældste børn i Gades Gård sker det blandt andet gennem tydelig positionering, hvor børnene præsenteres for hverdagens aktiviteter, så det er muligt for dem at træffe et valg og føle sig selv som reelle medskabere af dagligdagen.

Som en del af arbejdet med dannelse, introduceres vores børn for demokratiske processer. Det kan være gennem samling, hvor det lille vuggestuebarn vælger giraffen i sangkufferten med et ønske om at synge 'Giraffen Gumle', eller det kan være på legepladsen, hvor der ikke er enighed om, hvilken leg der først skal leges. Når børn forhandler om, hvad der skal leges, hvem der skal have hvilke roller m.v., over de sig både i at give deres mening til kende samtidig med at forhandle sig frem til en fælles løsning. Vi støtter børnene i at udtrykke egne ønsker, give plads til andre og tackle de følelser, der kan opstå i forbindelse hermed. Demokratiske processer præsenteres med udgangspunkt i børnenes nærmeste udviklingszone, hvor vi arbejder med at turde give sin mening til kende for efterhånden at kunne forhandle og komme op med løsninger. Vi giver plads til at eksperimentere, og vi støtter vores børn i, at dét at fejle er en naturlig del af en proces frem mod en løsning. Det er vigtigt, at vores børn i disse processer føler sig trygge og bliver mødt med tillid, da vi ser dette som udgangspunktet for deres trivsel og læring.

På baggrund af resultatet fra vores sidste tilsyn, har vi valgt at arbejde med disse fokusområder i 2024:

- Medbestemmelse i måltider
- Turde træde frem i et fællesskab og give sin mening til kende
- Bevidsthed omkring sig selv og andre

Dokumentation

Vi valgte i hele huset at have særligt fokus på disse ovennævnte fokusområder i januar, februar og marts 2024. Nedenfor er dokumentationsafsnittene beskrevet for hver aldersgruppe i huset.

Kravlegården (0-2 år)

Vi valgte, at vi ville fokusere på vores samlings-stund, som vi har hver dag omkring bordene inden middagsmaden. Vi ville bruge vores sangkuffert med små figurer i, som børnene på skift kunne trække op/vælge, og herved give børnene oplevelser indenfor:

- medbestemmelse ift. selv at vælge rekvisit/sang fra sangkufferten
- demokrati - at acceptere en andens valg af sang
- barnet bliver mødt/hørt i sine følelser/behov

Vi valgte tre sange for en måned ad gangen og hang tilsvarende figurer op i rummet og billeder af sangene på væggene, så vi bedre kunne følge og spotte børnenes tegn som pegen, mimik, fælles

opmærksomhed og gestik. Vi ville også gerne løbende kunne se udvikling hos børnene i forhold til at vente på tur, acceptere en andens sangvalg, udsætte behov og tage imod vores støtte og hjælp i at være i sine følelser. Løbende nedskrev vi små fortællinger, som vi kunne bruge til refleksion og evaluering.

I løbet af perioden oplevede vi, at børnene blev bedre til at aflevere tingene tilbage til kufferten efter hver sang og til at udsætte behov og vente på tur. Dette var svært for en del i starten.

Børnene viste os også, at de kunne genkende og associere sangene til andre kontekster, fx pegede de meget på æggene i glassene og derefter over på sangen med "Påskehønen" på væggen.

De pegede med tiden hurtigt over på kufferten på radiatoren, når vi talte om den og kunne nu huske, hvor den bor.

Vi har besluttet, at vi vil fortsætte med vores sangkuffert hver dag og fremover vil prøve at systematisere, hvilke børn der må trække noget fra kufferten. Indtil nu har det været lidt tilfældigt, hvem det bliver. Og vi har reflekteret over, om vi kan gøre processen mere forudsigelig og tydelig for børnene. Vi vil lave en seddel til væggen over hvilke børn, der må trække om mandagen, tirsdagen mm. - og vi kan på denne måde snakke om det i løbet af formiddagen og forberede børnene på det. Vi vil lave billeder af hvert barn på også, så det visuelt bliver tydeligere for børnene, hvis tur det er hver dag.

Farveladen (2-3 år)

På Farveladen arbejder vi især med medbestemmelse og dét at vente på tur. Vi er opmærksomme på børnenes tegn og initiativer, og vi sætter ord på disse og er i dialog med børnene om deres følelser. Vi har i vores daglige samlinger valgt at sætte fokus på netop dette. Børnene sidder i hestesko til samling, og for at gøre det overskueligt for børnene, går det altid efter tur fra den ene eller anden side af hesteskoen. Mandag og torsdag har vi aktiviteter til samling, hvor dette øves.

Om mandagen har vi trommespil med en kendt trommesang, hvor børnene må spille på de store trommer efter tur. Her oplever vi, at børnene giver udtryk for, at det er svært at vente på deres tur. Vi har lavet børnenes egne personlige rasleæg, som de selv har dekoreret og fået navn på. De bruges så til at spille på til sangen, imens man venter på tur til de store trommer. Børnene bestemmer selv, om de har lyst til at benytte deres rasleæg.

Torsdag har vi guitar-spil og sangkuffert, hvor sangkortene fra kufferten lægges ud på gulvet, og børnene så vælger hvilken sang, der skal synges. Når sangen er sunget, lægger barnet kortet tilbage i kufferten. Vi øver, at børnene skal prøve at række fingeren op, hvis de har lyst til at vælge en sang. Her er det også tydeligt svært for flere børn, når det ikke er deres tur, eller hvis et andet barn vælger barnets yndlings-sang. Vi er opmærksomme på at sætte ord på disse følelser hos børnene og at anerkende de nye tillærte færdigheder hos de børn, som opnår dem gennem støtte og guidning i deres nærmeste udviklingszone.

Vi har besluttet et tiltag, hvor vi vil tilføje flere sange i kufferten og mere medbestemmelse med, hvilke sange der skal ligge i kufferten. Herved giver vi børnene mere medbestemmelse.

Krystalden (3-6 år)

På Krystalden har især demokrati og forhandling fået fokus under arbejdet med læreplanstemaet 'Dannelse og børneperspektiv'.

De voksne har introduceret børnene for forskellige lege, bl.a. "Banke-bøf", "Stå-trold" og "Kluddermor". I begyndelsesfasen har vi arbejdet med at gøre børnene fortrolige med legene og deres regelsæt. En stor del har handlet om turtagning og at kunne give plads til, at andre får tur, hvilket selv sagt kan være

svært, når man er fire-fem år gammel. Det kan være til stor frustration, når man ikke lige er den, der bliver valgt som "tikker", på samme måde som det kan være svært, når tikkeren er hurtigere end en selv. Her består en stor del af den voksnes rolle i at støtte barnet i at tackle de mange følelser. Efterhånden, som legene er blevet mere velkendte, er børnene blevet medskabere af legene og har i den forbindelse øvet sig i hele den demokratiske proces, der ligger i at forhandle sig til nye regler. Når reglerne falder på plads, skal det også besluttes, hvilken leg der så skal leges, hvilket kan være en lige så stor øvebane.

Som led i dannelsesprocessen har vi arbejdet med at aflæse og afstemme sig i forhold til hinanden. Vores fokus har været på de overgange, der ligger i hverdagene, hvor børnene skifter fra en aktivitet til en anden. Det gælder særligt, når et barn kommer fra legepladsen, hvor der har været fuld fart over feltet ind til et rum, hvor et barn sidder lige så stille med en bog. Her øver børnene sig i at orientere sig i det rum, de træder ind i ved at kigge på de andre børn og fornemme med hvilken energi, barnet selv skal træde ind med. Det er en svær opgave at skifte i arousal, hvilket de voksne øver sammen med børnene i mange sammenhænge i løbet af dagen.